

Miasto - Lider Edukacji

Metodologia wyłonienia Laureatów I edycji

Związek Miast Polskich, w uzgodnieniu ze współorganizatorami II Kongresu Małych i Średnich Miast, postanowił – wykorzystując opracowane w ramach realizowanych projektów narzędzia pomocne w zarządzaniu miastami – wyróżnić miasta, które można uznać za **liderów edukacji** w ostatnich latach.

Źródłem danych wykorzystanych w przeprowadzonej według poniższej metodologii analizie był **System Monitorowania Usług Publicznych (SMUP)**, dostępny na stronie internetowej <https://smup.gov.pl/>. System powstaje w ramach projektu prowadzonego przez MSWiA, we współpracy z GUS, ZMP i ZPP.

1. Uwzględniono gminy, które w latach 2019-21 miały status miasta (pominięto miasta na prawach powiatu, z których większość nie mieści się w grupie miast małych i średnich).
2. Wszystkie miasta podzielono na trzy kategorie:
 - **Kategoria I** – miasta położone w strefach zewnętrznych miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw (wg klasyfikacji grup funkcjonalnych),
 - **Kategoria II** – miasta – siedziby powiatów,
 - **Kategoria III** – miasta pozostałe, położone poza strefami zewnętrznymi miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw oraz niebędące siedzibami powiatów.

Miasta znajdujące się w strefie zewnętrznej miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw, będące równocześnie siedzibami powiatów, zostały zaliczone do **Kategorii I**.

3. Dla każdego miasta wyliczono wskaźnik kosztów.

Przyjęto, że jest to średnia wartość wskaźnika *Wydatki budżetu gminy (bieżące, bez remontów i udzielonych dotacji) na szkoły podstawowe na 1 ucznia w szkołach prowadzonych przez samorząd gminy* za lata 2019-21, wg danych opublikowanych w Systemie Monitorowania Usług Publicznych.
4. Dla każdego miasta wyliczono *Wskaźnik wyników egzaminów ósmoklasisty w latach 2019-21*.

W tym celu:

- pobrano z Systemu Monitorowania Usług Publicznych wskaźniki *Średni wynik egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży, Średni wynik egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży, Średni wynik egzaminu ósmoklasisty z matematyki w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży* dla lat 2019, 2020 i 2021 (łącznie dziewięć wskaźników);
- wyliczono mediany każdego z dziewięciu wskaźników dla miast w każdej kategorii;
- wyliczono różnicę wartości wskaźnika dla miasta i mediany dla miast w danej kategorii, a następnie je zsumowano.

Wyliczony w ten sposób wskaźnik ograniczał wpływ takich czynników jak: zmienność wyników w czasie (przyjęto okres trzyletni), różna łatwość egzaminów w kolejnych latach (porównanie z medianą), wpływ kapitału społecznego mieszkańców (trzy kategorie miast).

5. Do nagrody nominowane zostały **miasta, w których uczniowie systematycznie osiągnęli najwyższe wynik na egzaminie ósmoklasisty oraz które zapewniały racjonalny poziom finansowania edukacji**.

Pierwszy warunek spełniały miasta, w których *Wskaźnik wyników egzaminów ósmoklasisty w latach 2019-21* był najwyższy w danej kategorii.

W celu zapewnienia drugiego kryterium, do wyróżnienia nominowano jedynie te miasta, w których wskaźnik kosztów nie przekraczał III kwartyli (75 %) wartości dla miast w danej kategorii.
6. Należy podkreślić, że uwzględnienie drugiego kryterium nie wyeliminowało żadnego z miast, które uzyskały najwyższe wskaźniki wyników egzaminów.